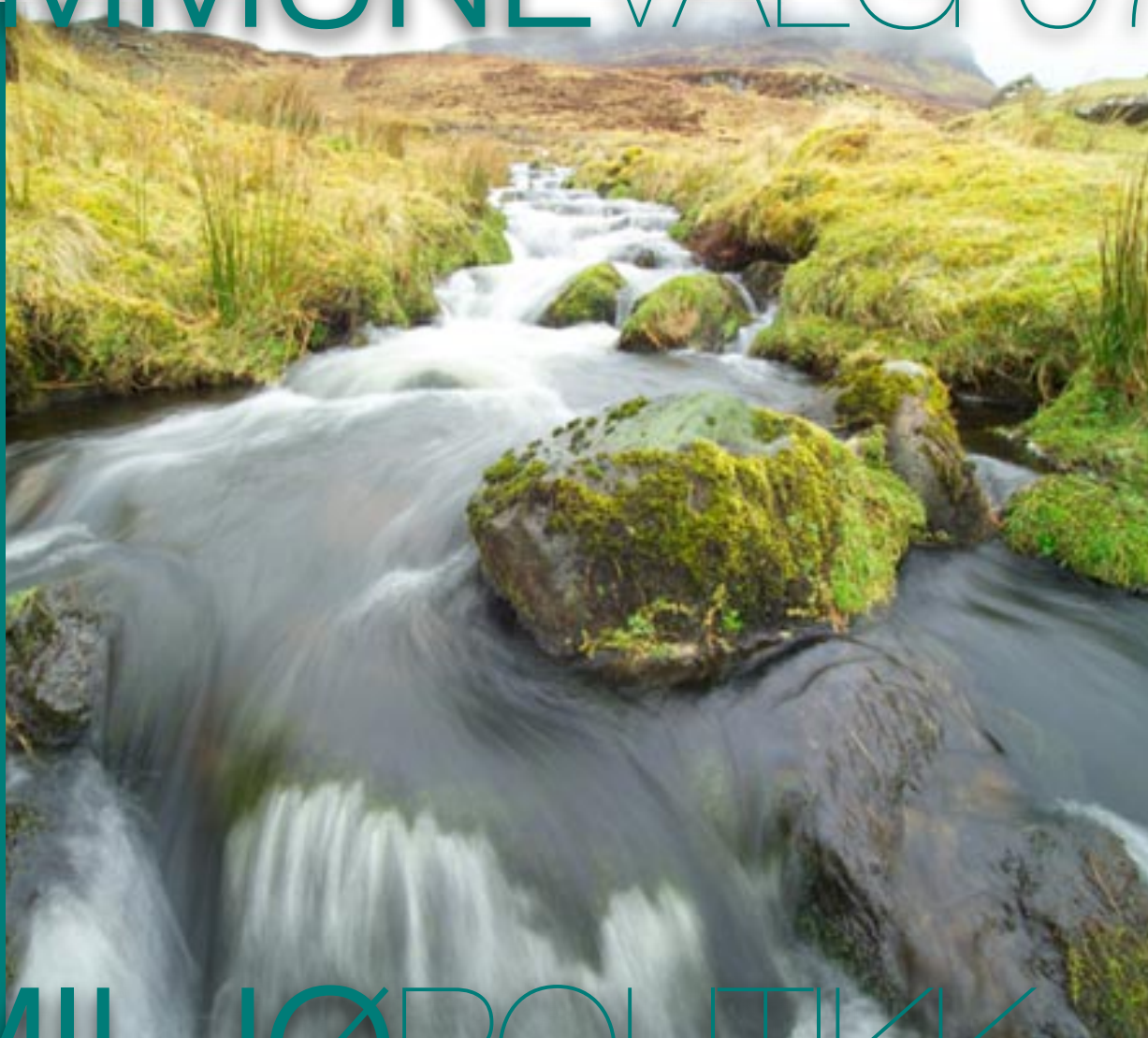

KOMMUNEVALG 07

MILJØPOLITIKK

ET STUDIEOPPLEGG
FOR UTARBEIDELSE AV
KOMMUNEVALGSPROGRAM
FRA

VENSTRES OPPLYSNINGSFORBUND

TRINN 1 – HEFTE 1

LAGET AV
TORE NILSEN

KOMMUNEVALG

Dette studieopplegget er ment for lokallag som ønsker å utarbeide et lokal valgprogram som bygger på Venstres fire profilområder:

- *Miljø
- *Sosialt ansvar
- *Småbedrifter
- *Skole & kultur

I tillegg finnes et eget hefte for arbeid med lokaldemokrati!

Studieopplegg for kommunevalsprogram Trinn 1 - Emne: Miljøpolitikk

Innledning

Velkommen til et studieopplegg om utforming av kommunevalsprogram for Venstre. Det opplegget du nå skal gå gjennom er første trinn i et totrinns studieopplegg.

Målsetning

Målsetningen med dette studieopplegget er å identifisere og velge ut Venstres saker innen emnet "Miljøpolitikk" i din kommune. Resultatet av arbeidet skal danne grunnlag for utarbeidelse av et programforslag som skal vedtas i tråd med Venstres forskrifter.

Rammer

Omfang: minimum 12 timer
Fordeling: 3 kvelder á 4 t el.
6 kvelder á 2t
Organisering: Gruppearbeid

Materiell

Tidligere kommunevalsprogram, kommuneplan/kommunedelplan, Venstres prinsippprogram, Venstres Stortingsvalgprogram, Kommuneleien, Venstres manifest: "Slipp kommunene fri"

Forarbeid/konstituering

Studiegruppa har en leder som er utpekt av styret. Gruppa bør begynne arbeidet med å fordele arbeidet mellom medlemmene etter interesser og kunnskapssområder.

Gruppa bør videre begynne arbeidet med å identifisere hvilke eksterne informanter de ønsker å bruke i arbeidet. Ansvaret for å kontakte disse og avtale møte må klargjøres og fordeles på første møte.

Arbeidsgang

Studieopplegget er delt opp i seks ulike deler. De fire første er konsentrert om innsamling av informasjon - samt førstegangs evaluering av aktuelle saker.

Dette arbeidet skal avsluttes med en gjennomgang av alle saker som er identifisert som interessante. Gruppa skal da gjøre et utvalg av saker og både utarbeide generelle programformuleringer innen emnet, samt foreslå konkrete punkter til programmet.

Gjennomgang av tidligere program hvilke saker er fremdeles aktuelle?

Innledning

Alle medlemmene i gruppa bør ha fått lagets forrige program til gjennomlesing før dette arbeidet begynner. Dersom det er mulig bør også kommunestyregruppa ha utarbeidet en oversikt over forslag i programmet som er tatt opp til behandling i kommunestyret og resultatet av denne.

Målsetning

Finne ut hvilke saker fra forrige program som ennå ikke er realiserte, og finne ut hvilke av disse som er aktuelle også for denne kommunestyreperioden.

Aktuelle problemstillinger

Utvelgelsen av aktuelle saker bør ta utgangspunkt i følgende:

1. Er denne saken viktig i vår kommune?
2. Skaper den aktuelle saken samsvar mellom lokal satsing og de satsingsområder Venstre har vedtatt sentralt?
3. Bygger saken oppunder omdømmeordene i sentralstyrets handlingsplan?
4. Bidrar denne saken til å skille Venstre fra de andre partiene?
5. Har vi en god løsning på denne saken?
6. Kjenner vi de økonomiske konsekvensene av de løsningene vi foreslår?
7. Bidrar denne saken til å styrke helheten i programmet?

I lagets tidligere program finnes mange saker som kan være aktuelle også for kommunevalget i 2007. En gjennomgang av tidligere program kan også være til hjelp for å sette opp et politisk regnskap. Alt dette er med på å sikre kontinuitet i lagets arbeid

Disse spørsmålene er med på å klargjøre ulike forhold rundt hver enkelt sak, og gir oss en pekepinn på om det er forhold som bør undersøkes nærmere. Dette bidrar til kvalitetssikring av programmet.

Det er ikke meningen at gruppa skal gjøre noe utvalg av sakene på dette tidspunktet, med unntak for saker som åpenbart ikke lengre er aktuelle, selv om de ikke er realiserte ennå.

Lag liste over sakene

Når gruppa har gått gjennom programmet og funnet alle sakene som kan være aktuelle for det kommende programmet, bør den sette opp en liste over sakene. Her er det viktig å få med eventuelle merknader som har framkommet med bakgrunn i problemstillingene nevnt tidligere.

Arbeidet med å undersøke nærmere rundt saker der gruppa har merknader, bør fordeles mellom gruppemedlemmene før man går videre til neste del.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Omdømmeord

- *Raus
- *Ærlig
- *Engasjert
- *Ansvarlig
- *Fremtidsglad

Gjennomgang av kommuneplanene hvilke saker er aktuelle for oss?

Innledning

Alle medlemmene i gruppa bør ha fått kommuneplan/kommunedelplan til gjennomlesing før dette arbeidet begynner. Dersom det er mulig bør også kommunestyregruppa ha utarbeidet en oversikt over de viktigste utfordringene i de neste åra.

Målsetning

Finne ut hvilke områder i kommuneplan/kommunedelsplaner som er aktuelle for lokallaget å ta med i kommunevalsprogrammet. Skille mellom kortsiktige og langsiktige utfordringer kommunen står foran. Tydeliggjøre investeringsbehov og behov for styrking/ending av kommunens drift.

Aktuelle problemstillinger

Utvelgelsen av aktuelle saker bør ta utgangspunkt i følgende:

1. Er denne saken viktig i vår kommune?
2. Skaper den aktuelle saken samsvar mellom lokal satsing og de satsingsområder Venstre har vedtatt sentralt?
3. Bygger saken oppunder omdømmeordene i sentralstyrets handlingsplan?
4. Bidrar denne saken til å skille Venstre fra de andre partiene?
5. Har vi en god løsning på denne saken?
6. Kjenner vi de økonomiske konsekvensene av de løsningene vi foreslår?
7. Bidrar denne saken til å styrke helheten i programmet?

Kommuneplaner og kommunedelsplaner er dokumenter som klargjør langsiktige utfordringer i kommunen. Disse planene inneholder mange "tips" til saker som lokallaget kan gripe fatt i og gjøre til gode Venstresaker ved valget i 2007

Disse spørsmålene er med på å klargjøre ulike forhold rundt hver enkelt sak, og gir oss en pekepinn på om det er forhold som bør undersøkes nærmere. Dette bidrar til kvalitetssikring av programmet.

Det er ikke meningen at gruppa skal gjøre noe utvalg av sakene på dette tidspunktet, med unntak for saker som åpenbart ikke lengre er aktuelle, selv om de ikke er realiserte ennå.

Lag liste over sakene

Når gruppa har gått gjennom kommuneplanen og funnet alle sakene som kan være aktuelle for det kommende programmet, bør den sette opp en liste over sakene. Her er det viktig å få med eventuelle merknader som har framkommet med bakgrunn i problemstillingene nevnt tidligere.

Arbeidet med å undersøke nærmere rundt saker der gruppa har merknader, bør fordeles mellom grupped medlemmene før man går videre til neste del.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Budsjetter og regnskap

Det kan være lurt å bruke kommunens budsjetter og enhetenes regnskap som informasjonskilde til mulige aktuelle saker.

Her finner vi ofte konkrete uttrykk for utfordringene i kommunen!

Innhenting av ekstern informasjon fornuften finnes mange steder!

Innledning

Det er mange ulike kilder for informasjon man kan benytte seg av i programarbeidet. Kommunens borgere er kanskje den viktigste kilden i så måte. Det bør være en selvsagt ting å hente inn informasjon fra borgerne i programarbeidet.

Målsetning

Målsetningen for denne delen av arbeidet er å danne seg et bilde av hva borgerne opplever som viktige og hvilke ønsker de har til oss som driver med lokalpolitikk.

Aktuelle samtalepartnere

Hvert lokallag må selv avgjøre hvem de ønsker å samtale med for å hente inn informasjon. Det er mange forhold som avgjør hva som er relevant for det enkelte lokallag. Her er en forslagsliste over aktuelle samtalepartnere:

- * Miljøorganisasjoner
- * Turistforening/Turlag
- * Jeger og fiskeforeninger
- * Idrettslag
- * Representanter fra primærnæringene
- * Representanter fra industrinæringene
- * Miljøkoordinator
- * Mattilsynet
- * Båteierforeninger
- * Kommunale planleggere

Lokallaget må selv avgjøre hvem og hvor mange de ønsker å invitere til samtale. For større byer kan det være lurt å dele dette inn i soner/bydeler i tråd med hvordan tjenestene er organisert.

Vi kan få verdifulle innspill om vi tør gå utenfor våre egne rekker for å få informasjon om hvordan borgerne opplever å være borgere i vår kommune.

Fornuften finnes mange steder, og det er fornuftig å lytte i til den uansett hvor den har bolig.

Organisering og gjennomføring

Det er viktig at samtalene er godt organisert og at de blir ledet på en åpen og inkluderende måte. Det må gå klart fram av invitasjonen at dette er dialogmøter, og at alle forslag selvsagt må vurderes i tråd med de lokallagets politiske målsetninger.

Møtene bør i størst mulig grad søke å konkretisere utfordringene innen kommunen. Det er viktig å hente informasjon både om det som er bra, samt få inn forslag til hva som bør være prioriterte saker de kommende åra.

Noen i gruppa må ha ansvar for at konkrete forslag og innspill blir notert ned for videre arbeid. Det kan også være en ide å notere ned deltakerne, både for å kunne hente tilleggsinformasjon, samt kunne gi referat/tilbakemelding.

Disse møtene kan også være til hjelp i nominasjonsarbeidet, her kan være potensielle medlemmer/listekandidater.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Andre kilder

Det finnes også andre kilder til ekstern informasjon:

- * Enhetsmeldinger
- * Referat fra dialogmøter
- * Fagorganisasjoner
- * Interesseorganisasjoner

Evaluering av ekstern informasjon kan dette bli god venstrepolitikk?

Innledning

Det er en fordel at hele gruppa har deltatt på dialogmøtet/møtene. Dersom noen har vært fraværende er det viktig at de har fått referat for gruppa begynner på evalueringen av møtene. Del gjerne på arbeidet med å gå igjennom forslag på forhånd.

Målsetning

Finne ut hvilke innspill som egner seg for videre bearbeiding med sikte på å inngå i programmet. Klargjøre borgernes oppfatning av hva som bør være prioriterte oppgaver for kommunen innen dette politikkområdet.

Aktuelle problemstillinger

Utselgelsen av aktuelle saker bør ta utgangspunkt i følgende:

1. Er denne saken viktig i vår kommune?
2. Skaper den aktuelle saken samsvar mellom lokal satsing og de satsingsområder Venstre har vedtatt sentralt?
3. Bygger saken oppunder omdømmeordene i sentralstyrets handlingsplan?
4. Bidrar denne saken til å skille Venstre fra de andre partiene?
5. Har vi en god løsning på denne saken?
6. Kjenner vi de økonomiske konsekvensene av de løsningene vi foreslår?
7. Bidrar denne saken til å styrke helheten i programmet?

Vi kan ikke være alt for alle, eller gjøre alle til lags. Derfor er det viktig at vi gjør et grundig arbeid med å velge ut hvilke av sakene som vi vil arbeide videre med. Vi må finne fram til de potensielt gode Venstresakene. Det er saker vi har gode forutsetninger for å være best på!

Disse spørsmålene er med på å klargjøre ulike forhold rundt hver enkelt sak, og gir oss en pekepinn på om det er forhold som bør undersøkes nærmere. Dette bidrar til kvalitetssikring av programmet.

Det er ikke meningen at gruppa skal gjøre noe utvalg av sakene på dette tidspunktet, med unntak for saker som åpenbart ikke lengre er aktuelle, selv om de ikke er realiserte ennå.

Lag liste over sakene

Når gruppa har gått gjennom forslagene og funnet alle sakene som kan være aktuelle for det kommende programmet, bør den sette opp en liste over sakene. Her er det viktig å få med eventuelle merknader som har framkommet med bakgrunn i problemstillingene nevnt tidligere.

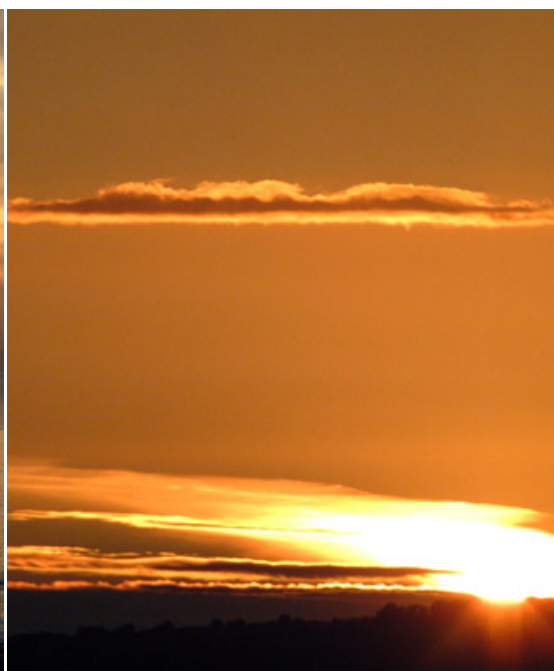
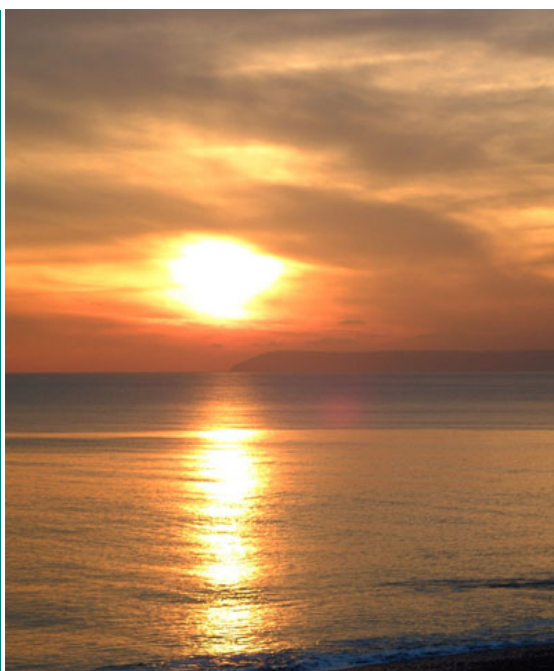
Arbeidet med å undersøke nærmere rundt saker der gruppa har merknader, bør fordeles mellom gruppemedlemmene før man går videre til neste del.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Kritisk evaluering

Det er viktig at man er kritisk i evalueringen av det materialet som er kommet inn ved samtaler med ulike grupper.

Lokallaget skal ha et balansert og fokusert program som fremmer Venstres identitet. Dette er det viktig å ta hensyn til.

Utvelgelse av saker til programmet om å kunne ofre sine kjæreste!

Innledning

Grappa har nå en variert samling med saker som kan være aktuelle for programmet. Grappa må nå ta stilling til hvor mange, og hvilke saker den vil foreslå at blir tatt med i programmet. Dette bør være en liste der sakene settes i prioritert rekkefølge, eventuelt først gruppert etter saksområde.

Målsetning

Finne fram til de enkeltsakene som grappa mener skal utgjøre lokallagets politikk innen profilområdet "Miljøpolitikk". Prioritere disse sakene, eventuelt gruppere dem innen definerte saksområder først.

Aktuelle problemstillinger

Utvelgelsen av saker **skal** nå ta utgangspunkt i følgende:

1. Er denne saken viktig i vår kommune?
2. Skaper den aktuelle saken samsvar mellom lokal satsing og de satsingsområder Venstre har vedtatt sentralt?
3. Bygger saken opp under omdømmeordene i sentralstyrets handlingsplan?
4. Bidrar denne saken til å skille Venstre fra de andre partiene?
5. Har vi en god løsning på denne saken?
6. Kjenner vi de økonomiske konsekvensene av de løsningene vi foreslår?
7. Bidrar denne saken til å styrke helheten i programmet?

Det er viktig å ha en klar oppfatning av hvilke kriterier som skal veie tyngst når man velger ut saker. Selv om dette studieopplegget legger føringer på hvordan det bør prioriteres, er det viktig at den "politiske magesfølelsen" får slippe til. Dere vet best hva som oppfattes som troverdig i deres kommune!

Saker der et eller flere av spørsmålene fra 1 - 4 besvares med **nei** bør strykes. For saker der et eller flere av spørsmålene 5 - 7 besvares med **nei** må det være opp til gruppas skjønn å avgjøre om disse skal tas med eller ikke.

Grappa skal også gi en begrunnelse for hvorfor den enkelte saken blir tatt med. Lista over saker man ønsker å ha med, sammen med begrunnelse føres på vedlegget "Prioriteringsliste" til dette studieheftet.

Tommelfinger regler for prioritering

Følgende kan fungere som tommelfinger regler når sakene skal prioriteres:

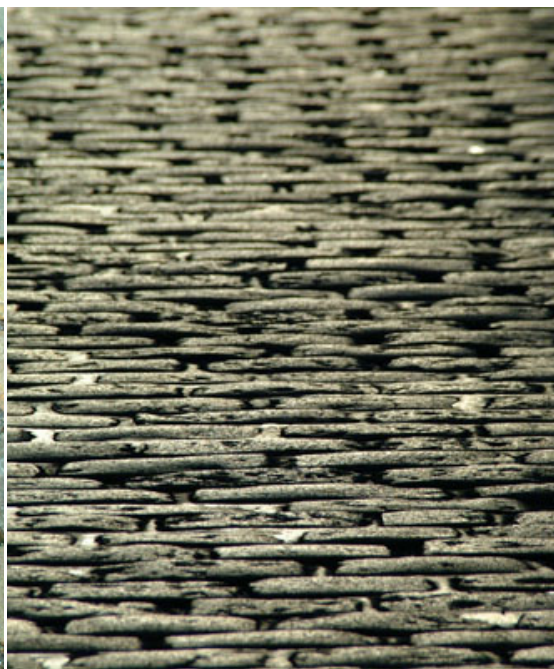
1. Saker som innfrir spørsmål 1 - 4 (7) skal prioriteres. (Til flere spørsmål de innfrir, til høyere prioriteres de!)
2. Blant disse skal "restsaker" fra forrige program prioriteres foran andre saker.
3. Saker som skiller Venstre fra de andre partiene skal prioriteres foran andre saker.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Helhetstenking

I situasjoner der det kan være vanskelig å velge mellom enkelte saker er det svært viktig å tenke på hva den enkelte saken gjør med programområdet som helhet.

Grappa bør tilstrebe et programforslag som er helhetlig og gir en tydelig profil!

Utarbeidelse av forslag til program programtekst og punktprogram!

Innledning

Den siste delen av dette trinnet i studiearbeidet er å utarbeide et forslag til program innen profilområdet “Miljøpolitikk”. Dette forslaget skal ta utgangspunkt i de utvalgte sakene og begrunnelsen for disse.

Målsetning

Lage en helhetlig programtekst som viser hvilke mål Venstres har for profilområdet “Miljøpolitikk”, hvilke saker Venstre vil prioritere og hvordan Venstre vil løse de aktuelle sakene.

Aktuelle problemstillinger

Her er noen punkter som kan være nyttig å ha i bakhodet når gruppa går i gang med å formulere sitt forslag til program:

1. Tekstene bør inneholde den retorikken som anbefales i sentralstyrets handlingsplan.
2. Tekstene skal tydeliggjøre Venstres mål i valgperioden, evt. langsiktige mål utover denne.
3. Tekstene skal vise hvilke tiltak Venstre prioriterer, og i hvilken rekkefølge det prioriteres!
4. Det må være en klar sammenheng mellom mål og tiltak.
5. Tekstene i punktdelen må være konkrete og løsningsorienterte.
6. Språket bør være “folkelig” uten å bli pludrete og innholdsløst.
7. Programforslaget skal være helhetlig.

Programmet bør være så tydelig og klart at velgerne kan etterprøve det ved neste valg! Ved å “legge hodet på blokka” viser vi at vi har tiltro til vårt eget politiske ærend og vår egen politikk. Da vil velgerne også ha tillit til at vi vil gjøre det vi kan for å innfri løftene vi gir i valgkampen!

Det foregående arbeidet bør ha gjort gruppa godt kjent med saksområdet. I denne avsluttende fasen kan det være lurt å “ta et skritt tilbake” for å kunne se sammenhenger eller mangel på slike. Samtidig er det viktig å se hver enkelt sak i lys av den gjennomgående retorikken vi ønsker å bruke.

Som vedlegg til dette studieopplegget finnes to “tankekart” som kan være til hjelp til dette. Tankekartene vil både være til hjelp i arbeidet med å strukturere teksten og til å koble de ulike sakene sammen med retorikken. Disse inngår i beskrivelsen av studieopplegget.

Det vil være en fordel om alle har brukt noe tid på disse tankekartene før man går i gang med selve skriveprosessen. Alle bør også ha gjort seg kjent med vedlegget “Råd om politisk tekstskaping” som gir tips til bruk av språklige virkemidler.

Tid på dette emnet: minimum 2 timer

Retoriske grep

Disse ordene bør inngå i teksten der det passer:

- * Frihet
- * Liberal
- * Sosial
- * Radikal
- * Solidarisk
- * Felleskap
- * Nytenkende

